Syddjurs KOMMUNE

AREALER I SYDDJURS KOMMUNE

Den aktuelle arealanvendelse i Syddjurs Kommune

Indhold

Arealerne i Syddjurs Kommune s. 3

Aktuel arealanvendelse i Syddjurs Kommune s. 4

Strategiske dokumenter med betydning for fremtidig arealanvendelse s. 6

AREALANALYSENS FASE 1
Denne redegørelse for den aktuelle arealanvendelse er en del af en samlet arealanalyse, som er igangsat af Byrådet i Syddjurs Kommune på Byrådsmøde den 28. januar 2026.

Redegørelsen bliver i fase 2 fulgt op af en analyse af eksisterende udfordringer med arealanvendelsen på tværs af kommunen blandt andet på baggrund af en kortlægning af kommunens strategiske dokumenter.

AREALERNE I SYDDJURS KOMMUNE

I Syddjurs Kommune spænder arealanvendelsen bredt – fra natur og skov til by og infrastruktur. Samtidig peger politiske ambitioner på nye anvendelser, som kræver klare prioriteringer for at understøtte helheden.

Anledning til et fælles arealoverblik

I Syddjurs Kommune er der som alle andre steder pres på arealerne i det åbne land.

Afledt af et ændringsforslag til kommuneplanen og det stigende pres på arealanvendelsen i Danmark generelt set, besluttede Byrådet i Syddjurs Kommune i januar 2026 at gennemføre en helhedsorienteret arealanalyse.

Både internationale, nationale og kommunale dagsordner kræver plads, og presset opstår ud af de forskellige ønsker til arealanvendelsen som for eksempel ønsker til vådområdeprojekter, naturbeskyttelse, nye infrastrukturanlæg, landbrug, byudvikling, placering af store tekniske anlæg som vindmøller, solceller og biogas, en robust fødevareproduktion, gode levevilkår i landdistrikterne med mere.

Presset på arealerne stiller store krav til den måde, kommunen planlægger på og gør, at der løbende skal træffes strategiske valg om anvendelsen af arealerne. Når de svære valg skal træffes, er der behov for en helhedsorienteret tilgang på tværs af interesser og målsætninger.

Arealanalyse i seks faser

Arealanalysen gennemføres i seks faser og har til formål at sikre et fælles afsæt og en forståelse af, hvordan vi skal benytte arealerne i fremtiden - på tværs af de forpligtelser, vi allerede har som en del af Syddjurs Kommunes arealadministration.

Arealanalysens første to faser indeholder en kortlægning af den aktuelle arealanvendelse og en analyse af eksisterende planer og udfordringer. Efterfølgende faser omhandler politisk retning og prioritering af arealhensyn, der i sidste ende skal føre til sidst et fælles værktøj og drift af samme på tværs af administrationen i Syddjurs Kommune.

På de følgende sider præsenteres resultatet af den første fase, der vedrører kortlægning af den aktuelle arealanvendelse. Derudover oplistes de planer, som Syddjurs Kommune allerede nu har for arealanvendelsen i fremtiden.

Metode og operationalisering

Arealanalysen vedrører større arealer i det åbne land.

Det åbne land er her forstået ved arealer, der er beliggende i landzone, og som ikke er reserverede eller anvendt til byggeri, veje og infrastruktur. Arealer i by- og sommerhuszoner er derfor ikke en del af arealanalysen.

Opgørelsesmetode
Kort og opgørelser over arealanvendelsen, som bliver præsenteret i denne redegørelse, er baseret på data fra Basemap05 (Levin, G (2025)).

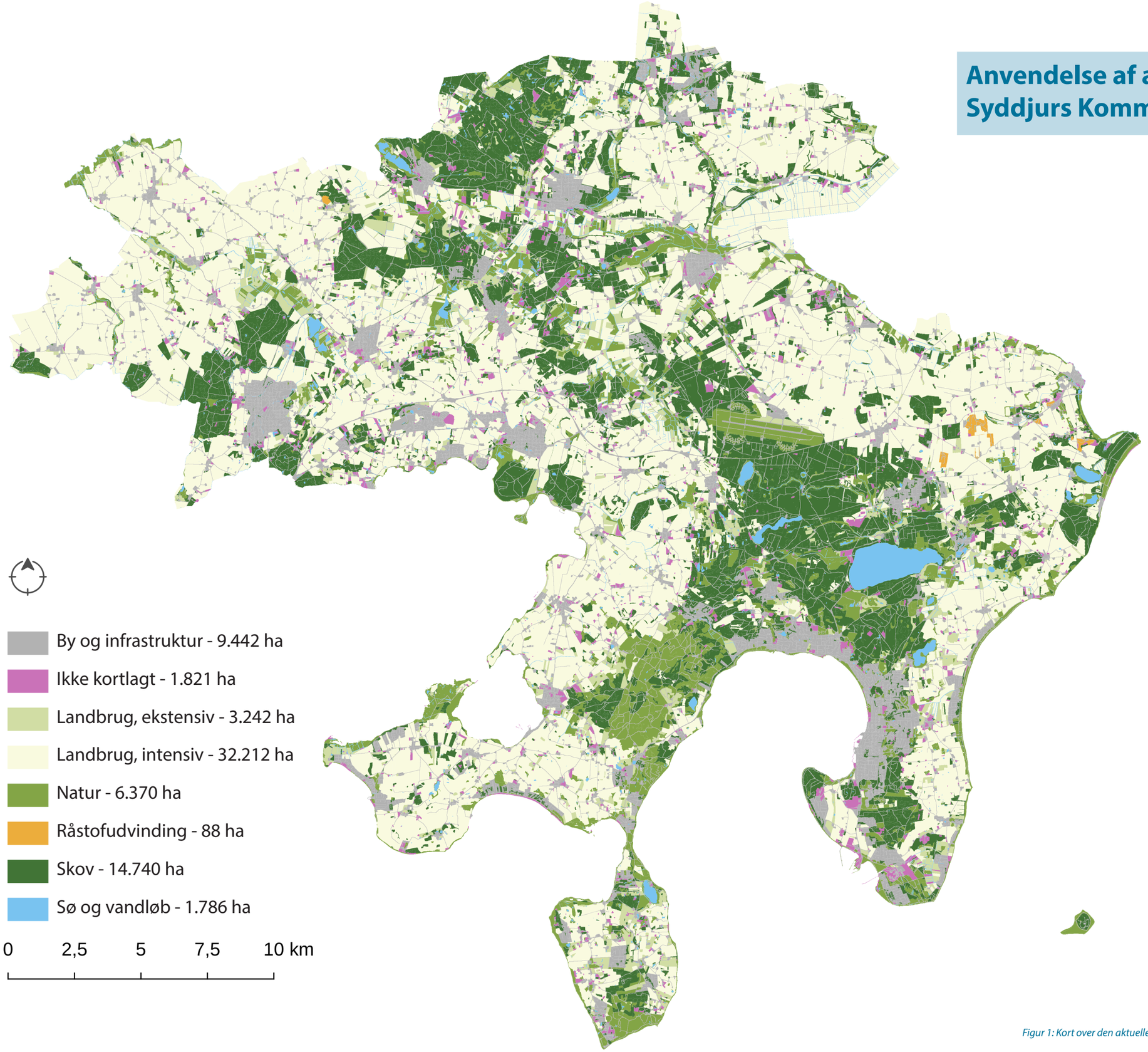
Basemap er et nationalt kort over arealanvendelse, som kombinerer offentligt tilgængelige geografiske informationer til et samlet arealkort. Basemap er udviklet af Institut for Miljøvidenskab under Aarhus Universitet.

Basemap er det mest aktuelle nationale kort over arealanvendelse og arealdække. Det bliver anvendt af en række forskellige aktører, herunder blandt andet af Danmarks Statistik til Danmarks grønne nationalregnskab og national arealstatistik.

Idet det er forventningen, at Basemap løbende gentages, vil brugen af Basemap også gøre det muligt at følge udviklingen i arealanvendelsen i Syddjurs Kommune over tid, og sammenligne med udviklingen i resten af landet.

Idet data er fra 2024 vil der være emner, der ikke fremgår af datasættet. Af særligt arealforbrugende anlæg drejer det sig om idriftsatte solcelleparker (Kolind og Mesballe samt forventeligt i 2026, Høegholm) .

Anvendelse af arealer i Syddjurs Kommune i 2024

Figur 1: Kort over den aktuelle arealanvendelse i Syddjurs Kommune. Kilde: "Levin, 2025".

DEN AKTUELLE AREALANVENDELSE I SYDDJURS KOMMUNE

Syddjurs Kommune er en kommune, hvor store sammenhængende landbrugsflader dominerer og suppleres af markante natur- og skovområder. By- og infrastrukturområder fremstår spredte og koncentreret omkring mindre byer.

Den aktuelle arealanvendelse i Syddjurs Kommune kan ses som kort på figur 1, side 4 - 5.

Kortet viser, at Syddjurs Kommune i 2024 rummer landbrug på godt 51 procent af kommunens arealdække. Driften er på 46 procent af arealerne i kommunen intensiv, hvilket er kendetegnet ved højt udbytte ved hjælp af for eksempel gødning eller sprøjtemidler. På cirka 5 procent af arealerne i kommunen er driften ekstensiv med minimal drift

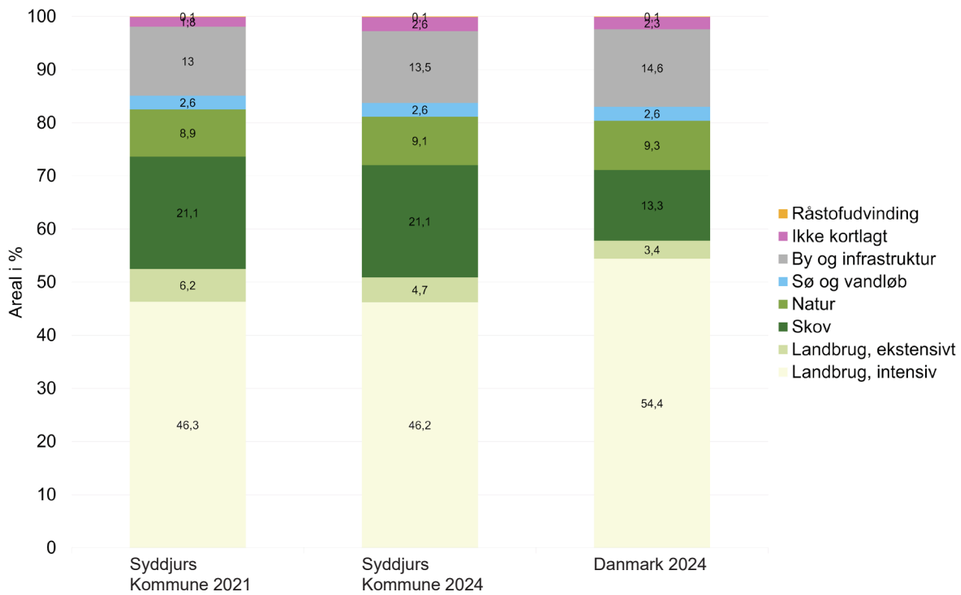
Cirka 21 procent af kommunen er dækket af skov. Derudover udgør naturarealet bestående af både våd og tør natur cirka 9 procent, og hertil kommer knap 3 procent bestående af søer og vandløb.

Byer og infrastruktur udgør knap 14 procent, mens der er råstofindvinding på under 1 procent af arealerne i kommunen.

Den samlede procentvise, aktuelle arealanvendelse i Syddjurs Kommune fremgår af figur 2, hvor den også er sammenlignet med arealanvendelsen i hele Danmark og arealanvendelsen i Syddjurs Kommune i 2021

Som det fremgår af figur 2, skiller Syddjurs Kommune sig ud fra resten af Danmark, når det kommer til mængden af landbrug og skov. I Syddjurs Kommune er der cirka 8 procentpoint mere skov, når man sammenligner med Danmark i sin helhed. Derudover er der cirka 7 procentpoint mindre landbrug, når man sammenligner med Danmark i sin helhed. v

Når man ser på udviklingen i Syddjurs Kommune fra 2021 til 2024 er der kun sket mindre ændringer. Mængden af ekstensivt landbrug er faldet en smule, mens mængden af natur er steget.

Figur 2: Den aktuelle arealanvendelse i Syddjurs Kommune og Danmark vist i procent af det samlede areal. Kilde: "Levin, 2025".

SYDDJURS KOMMUNES PLANER OG MÅLSÆTNINGER

I Syddjurs Kommune fungerer en række planer, strategier og visioner og beslutninger som strategiske dokumenter, der sætter retningen for den fremtidige arealanvendelse. Fælles for dokumenterne er, at de er vedtaget politisk og hver især varetager nogle samfundshensyn.

Alle danske kommuner, herunder Syddjurs, er forpligtede til at gennemføre sektorplaner, så der er et grundlag for at disponere arealhensyn for de enkelte interesser. Interesserne kan være grundvand og drikkevand, havmiljø, natur og lignende.

Nedenfor er der i figur 3 en liste over de gældende politisk vedtagne dokumenter, der har betydning for, hvordan kommunen skal administrere det åbne land (herefter strategiske dokumenter). Det vil sige dokumenter, der indeholder krav, målsætninger eller visioner, som direkte forudsætter, at kommunen bevarer, beskytter, udlægger eller reserverer arealer i det åbne land til bestemte formål. Derudover er beslutninger med særlig betydning for arealanvendelsen i det åbne land også medtaget.

Øjebliksbillede
Overblikket er genereret i april 2026, og listen er et øjebliksbillede. Nogle planer udvikler sig, nogle fjernes og nye kommer til. Listen kan dog give en fornemmelse af i hvor mange sammenhænge, der planlægges for arealerne i det åbne land, og hvilke forskelligartede interesser, der ønskes varetaget. Hvis planerne skal realiseres, har det stor betydning for arealanvendelsen i kommunen.

For eksempel var der i omlægningsplanerne for de lokale grønne treparter, som Syddjurs Kommune er en del af, planer om at udtage mere end 5.000 ha lavbundsjord inklusive randarealer alene i Syddjurs Kommune.

Et andet eksempel findes i kommuneplanen, som peger på muligheder for byggeri og anlæg samtidig med, at planen i videst muligt omfang skal tilgodese realisering af sektorplaner samt mål og behov i øvrige strategiske dokumenter.

Kommuneplanen fungerer stærkestes som opsummerende og retningsgivende, hvis de strategiske dokumenter og mål spiller sammen på tværs og understøtter hinanden. Med opsummerende menes som et fælles afsæt for administration af de forskellige strategiske dokumenter. Som retningsgivende menes, at kommuneplanens hovedstruktur og retningslinjer afspejler Byrådets fælles vision for den fremtidige arealanvendelse og samtidig rummer fleksibilitet, så det er muligt at administrere og udvikle sektorplanerne løbende.

1. Biodiversitetsstrategi
2. Erhvervs- og planpolitik
3. Et Grønnere Syddjurs
4. Indsatsplan for grundvandsbeskyttelse
5. Klimahandlingsplan
6. Klimatilpasningsplan
7. Vision og planstrategi
8. Natur-, teknik- og miljøpolitik
9. Natur-, teknik- og miljøudvalgets resultatmål for natur
10. Omlægningsplaner for de lokale treparter
11. Råstofplan (Region Midtjylland)
12. Spildevandsplan
13. Strategi for kommunale skove
14. Strategisk Fysiske Udviklingsplaner for turisme
15. Vandforsyningsplan
16. Vandvision 2050
17. Vildtforvaltningsstrategi
18. Kommuneplan

Indsamlet april 2026

3: Oversigt over strategiske dokumenter med betydning for arealanvendelsen i "det åbne land".

Kilder:

Levin, G. 2025. Basemap05. Documentation of the data and method for elaboration of a land use and land cover map for Denmark. Aarhus University, DCE – Danish Centre for Environment and Energy.

Afrapportering:
Fase 1 af 6 i Arealanalyse af det åbne land i Syddjurs Kommune

Syddjurs Kommune, august 2026